

Hemingways Paris

Høstdepresjon? Dra til Paris - i Hemingways fotspor.

La place de la Contrescarpe

Unge Ernest var 22 år gammel da han kom til Paris i 1921, mørkhåret, skjeggløs og nygift med Hadley. Hvis du vil finne eller gjenfinne ditt Paris, kan det være effektivt å bruke reiseledere i litteraturen.

Og én måte å gjøre det på er å utstyre seg med i alle fall to av Ernest Hemingways bøker, «*En varig fest*» og «*Og solen går sin gang*» - hans første og kanskje beste roman - og så vandre The Hemingway.

Du vil finne ut at mange har gått her før deg. En er briten Michael Palin, som har laget en BBC-serie for fjernsyn og bok om Hemingway-sporene over hele verden. Du kan også risikere å treffe Hemingway-look-alikes, som jeg gjorde.

Den halvbiografiske romanen «*En varig fest*», som han skrev på Cuba 30 år etter sitt første Paris-møte, er en inspirerende guide fordi han skildrer sitt Paris på avstand - men med det første møtets intense kjærlighet.

La turen begynne

Turen kan begynne på favorittplassen Place de la Contrescarpe, der du «*kan få inntrykk av at du plutselig befinner deg på plassen i en liten by i provinsen*». Slik er det fremdeles!

PLACE DE LA CONTRESCARPE: En av Hemingways favorittplasser i Paris, med en livlig blanding av turister og fastboende.

En gruppe turister har akkurat gått opp «den smale, overfylte verden i Rue Mouffetard» og svaler sine struper hos etterfølgeren til Café des Amateurs, som baren het på Hemingways tid. Da var den «trist og guffen», men det er ikke **Delmas**, som den heter i dag. Og på **Café Contrescarpe** tvers over plassen sitter parisere med de små hundene sine og en ørliten «fine», den skarpe konjakken, tidlig på formiddagen.

Under almetrærne ved fuglebadet hviler en som stadig er tørst etter natten.

Jazzmusikken fra høyttalerne blander seg

med skramlingen fra Carlsberg-vognen som lossrer øl. Men det kan neppe sammenlignes med skramlingen fra dotømmerne som Hemingway beskriver, og hvis sylindre på hjul så ut som et landskap av Bracque...

Observasjoner

Han lærte mye av skrivestilen til den amerikanske poeten **Ezra Pound**. Men det var særlig to kvinner som hadde avgjørende innflytelse på Hemingway i de første, formende årene i 1920-tallets Paris: **Gertrude Stein** og **Sylvia Beach**. Begge selvstendige kunstnere og kvinner som først og fremst brukte sitt eget talent til å få frem andres. Det var Stein som fikk ham til å eksperimentere og konsentrere seg om observasjonene - detaljene i det han så. Og det er denne Hemingwayske påminnelsen om egne observasjoner som er ekstra fin å ha med i ryggsekken.

Skrivestudio

Så etter å ha snust inn atmosfæren med en varm espresso og nostalgitriggende eim av franske sigaretter på Place de la Contrescarpe, fortsetter jeg rett frem videre langs Rue Descartes - til Hemingways skrivestudio i nr. 39. Og oppdager at det jo ikke er kalt Hemingways, men Verlaines hus.

Her døde den franske dikter «i den dypeste alkoholisme og misère», som det står nedtegnet utenfor huset. Innenfor de røde baldakinene er det nå en liten restaurant med flagg fra hele verden og røde og hvitrutede duker. Men med Verlaines triste skjebne i bakhodet blir jeg ikke spesielt sulten, og går forbi restauranten - rett rundt hjørnet til Hemingways første bolig i Paris. To enkle rom med kaldt vann og WC på gangen til 250 franc i måneden, som han beskrev fantasifullt som rene slottet til familie og venner hjemme...

I dag sitter det en gammel hvithåret dame bak muntre blomster i underetasjen i 74, Rue Cardinal Lemoine. Jo, det er mange som spør etter Hemingway, forteller Nicole Bonafile (73). Rett ved siden av henne selger en fransk arkitekt kjoler når han ikke skriver dikt, og til venstre står det med høye, slitne bokstaver «Le Rayon Vert».

Diskoteket er lukket nå.

På Hemingways tid var det et danselokale her, og Hemingway skriver at han og Hadley kunne høre trekkspillet tre etasjer opp... Brassieriet i hagen Men nå gnager sulten, og jeg går som Hemingway ned gjennom Luxembourg-hagen, forbi lesende studenter på de grønne trestolene i parken, til restauranten **Closerie des Lilas** - der Hemingway skrev mye av «Og solen går sin gang».

Nå er det blitt et finere (og langt dyrere) sted enn da Hemingway hadde sin daglige gange hit - men det går an å besøke baren og skåle med bildet av forfatteren på veggen, og tenke på da han boikottet stedet en stund etter at «fine» eiere tvang kelner Jean til å ta barten. Eller sette seg i brassieriet i hagen. (Tomatsalat med varm chèvre, grillet hellefisk og fruktsalat med hvitvin og kaffe for rundt 450 kroner er dyrt, men godt.)

HEMINGWAYS STUDIO: To rom i tredje etasje i nr 74 Rue Cardinale Lemoine var Ernest og Hadley Hemingways første Paris-hjem. I dag blir mange av leilighetene leid bort til studenter ved Sorbonne, og Hemingways studio er solgt for en millionsum til en kvinnelig kunstner.

Selvsagt går det også an, som Hemingway også gjorde, å gå lange veier utenom, når sulten og tørsten er større enn innholdet i lommeboken...

Men vannhullene ligger på rekke og rad lenger ned på Boulevard Montparnasse, selve møteplassen for kunstnere og intellektuelle i begynnelsen av «les années folles». Og da Hemingway kom, var datidens litterære in-kafeer som særlig **Le Dome**, **La Coupole**, **La Rotonde** og **Sélect** ennå ikke invadert av hans amerikanske kolleger. Siden unngikk han dem gjerne av den grunn.

Utdrag fra en artikkel i den norske avisen VG.